

LIETUVOS ISTORIJOS INSTITUTAS

LIETUVOS
ISTORIJOS
METRAŠTIS

2006 metai

2

LITHUANIAN INSTITUTE OF HISTORY

THE YEAR-BOOK
OF LITHUANIAN
HISTORY

2006

2

VILNIUS 2007

LITAUISCHES INSTITUT FÜR GESCHICHTE

JAHRBUCH
FÜR LITAUISCHE
GESCHICHTE

2006

2

VILNIUS 2007

UDK 947.45

Li 237

Redakcinė kolegija:

Egidijus ALEKSANDRAVIČIUS

Vytauto Didžiojo universitetas

Alfonsas EIDINTAS

Vilniaus universitetas

Jan JURKIEWICZ

Adomo Mickevičiaus universitetas Poznanėje

Zigmantas KIAUPA (pirmininkas)

Lietuvos istorijos institutas

Česlovas LAURINAVIČIUS

Lietuvos istorijos institutas

Ingė LUKŠAITĖ

Lietuvos istorijos institutas

Bronius MAKASKAS

Lenkijos MA Istorijos institutas

Jolita MULEVIČIŪTĖ

Kultūros, filosofijos ir meno institutas

Rimvydas PETRAUSKAS

Vilniaus universitetas

Edmundas RIMŠA

Lietuvos istorijos institutas

Vladas SIRUTAVIČIUS

Lietuvos istorijos institutas

Saulius SUŽIEDĖLIS

Milersvilio universitetas

Joachim TAUBER

Nordost-Institut Liuneburge

Agnius URBANAVIČIUS (sekretorius)

Lietuvos istorijos institutas

Šio žurnalo straipsnių pavadinimai ir santraukos cituojami duomenų bazėse:

Articles appearing in this journal are abstracted and indexed in:

HISTORICAL ABSTRACTS. AMERICA: HISTORY AND LIFE

ISSN 0202-3342

© Lietuvos istorijos institutas, 2007

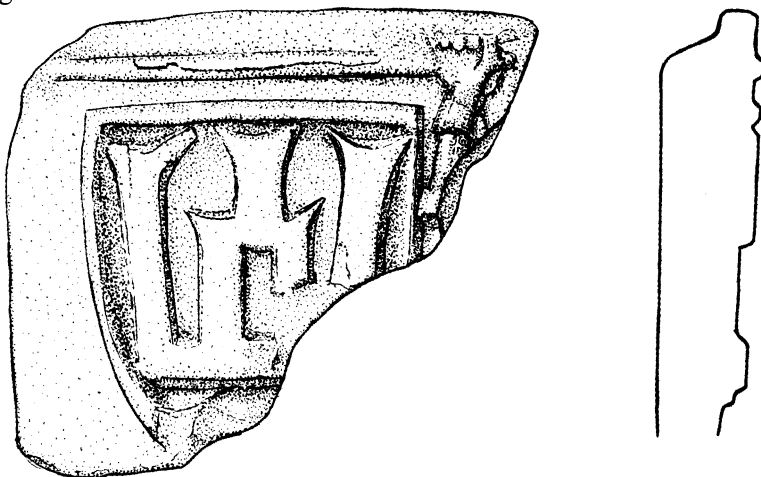
© Straipsnių autoriai, 2007

PUBLIKACIJOS

EGLĖ MONTVILAITĖ

UNIKALUS KOKLIS SU GEDIMINAIČIŲ STULPAIS IŠ LIETUVOS DIDŽIOSIOS KUNIGAİKŠTYSTĖS VALDOVŲ RŪMŲ TERITORIJOS

2007 m. gegužės mėn. archeologinių tyrimų metu Lietuvos Didžiosios Kuni-
gaikštystės valdovų rūmų šiaurinio korpuso prieigose rasta analogų Lietuvoje netu-
rinti herbino koklio dalis. Ji yra 81x91 mm dydžio, koklio plokštės storis – 16 mm.
Koklyje pavaizduotas skydas su Gediminaičių stulpais ir dalis (raitelio?) rankos,
laikančios iškeltą kalaviją. Koklis pagamintas iš balto molio masės, padengtas žalios
spalvos glazūra.

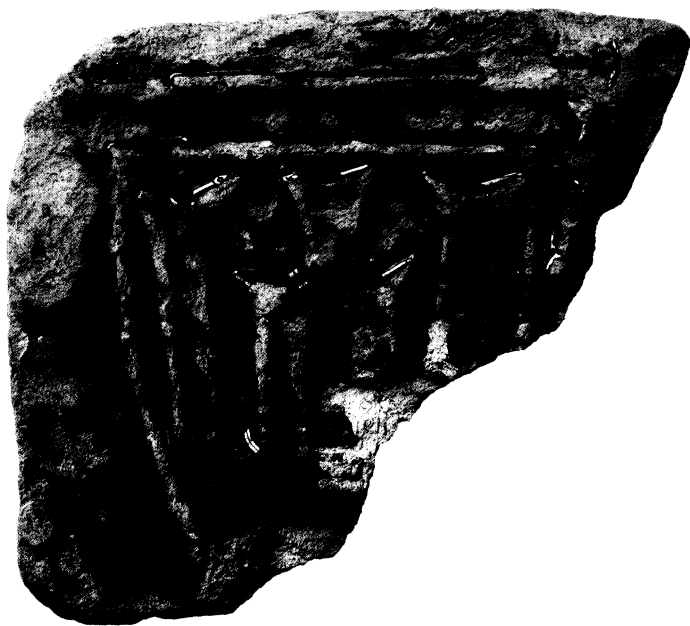
Koklio dalis su Gediminaičių stulpais. *Mantvido Mieliausko piešinys*

Ankstesnių tyrinėjimų metu Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų teritorijoje yra surinkta keletas koklių, kuriuose pavaizduotas raitelis ir dvigubas kryžius skyde, fragmentų¹. Jie padengti žalios arba rudos spalvos glazūra arba išvis neglazūruoti.

Koklio su Gediminaičių stulpais dalis rasta durpių sluoksnio su medinių pastatų liekanomis viršuje. Sluoksnis susiformavo XVI a. pradžioje. Tikėtina, kad gotikinė krosnis, kurioje buvo įmūrytas koklis, pastatyta XV a. Koklinės krosnys tuo metu buvo brangūs statiniai. Kas buvo šių krosnių užsakovas – valdovas ar vyskupas – galima bus atsakyti tik nuodugniau ištyrus Žemutinės pilies gotikinius koklius².

¹ Koklių nuolaužų, kuriuose vaizduojamas raitelis su dvigubu kryžiumi skyde, rasta 1987, 2001, 2005 metais kasinėjant vidinį rūmų kiemą. Radiniai sudaro vieną kompleksą, datuojamą XV a. Plačiau apie 2006 m. tyrimus žr.: E. Ožalasis, E. Montvilaitė, Rasti Valdovų rūmų gotikinės krosnies kokliai, *Literatūra ir menas*, 2006 10 06, Nr. 3112.

² 2007 m. archeologinių tyrimų ataskaita rengiama, jos autorius – Egidijus Ožalasis.

*Koklio dalis su Gediminaičių stulpais, rasta 2007 m.
Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų teritorijoje.
Vytauto Abramausko nuotrauka*